EESTI PÄEVA-LEHT

ESTNISKA DAGBLADET

12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla

Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Hans Schöier

Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, eesmäkik, Kocksgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 45

Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 120, 631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 29650

Tellimishinnad:

Aasta	kr.	147:–
Termin (4 kuud)	kr.	53:–
Kuu	kr.	15:–

Kuulutusehind 75 öörl mm.
Ärikuulutused 1 kroon rm.

Eskilstuna-Kurirens Tryckeri A 4
Eskilstuna 1970

Idabloki raudteed on avariiolukorras

Idabloki ajakirjanduses kurdetakse üsna tihti, et raudteede rööpmestik ja veerev koosseis on liiga vana, et pöörangud ja teised liiklust korraldavad seadmed ei vasta enam julgeoleku nõudeile ja et raudteelaste distsipliin pidevalt lõdvenob. Kuid ei puudu ka ettehaited, et valitsused kuluta liiga vähe raudteede saneerimiseks.

Kõigi nende puuduste tõttu kasvab idabloki raudteedel ka pidevalt õnnetuste arv. Poola KP häälekandjas "Trybuna Ludu" kirjutati, et seda küsimust käsitleti ka viimasel Comecon-riikide koosolekul Budapestis, kus konstateeriti, et kõigi Ida-Euroopa riikide raudteede veerev koosseis on liiga vana ja rööpmestik kulunud.

Sellele lisati, et raudteede kasutada olevat ka liiga väike reparatuur-töökodasid. Avaliikult tunnistati, et viimase kahe aastakümne kahjustused olevat kõrvaldatavad ainult suurte investeeringute korral.

Tshehhoslovakkia ajakirjas "Doba" lisati sellele veel, et liikluse moderniseerimine ei olevat mi kaua võimalik kui sotsialistlikel maadel puuduvad selleks vajalikud deviisid.

Statistika näitab, et alates 1966. aastast esineb Poolas iga aasta keskmiselt 550—600 raudteeõnnetust. Poolale järgnevad (ja ainult pistu vähema arvuga) Rumeenia, Tshehhoslovakkia, Ungari, Bulgaaria, Jugoslaavia ja Ida-Saksamaa.

Selle tõttu, et õnnetuste arv on väga suur, kirjutati ka Poola poliitilises nädalalehes "Polityka", et "olukord Poola raudteedel on tõsine." Olukorra muutmiseks nõuti "Politykas" teadlaministri vallandamist, mis ka teostati. Uue teadlaministri ülevõtmisel näitas, et vähemalt 9000 km rööpmestiku on ülekulumise tõttu kasutamiskõlbmatu ja vajab kohe asendamist.

Vaatamata sellele hoiatusele ja "ülevaatusele" kasutatakse seda rööpmestikku endist viisi. Ajaleht "Trybune Ludu" küsiti: kui palju tuleb selleks ohverdada veel ini-

Järg. lhk. 2.

Lavastaja ja kriitik Hanno Kompus tähistas Montrealis hiljuti 80-aastast sünnipäeva, mispuhul teda pildistati koduses miljöös.

Friedebert Tuglas oma skulptuurbüsti juures Uderna kultuuripargis.

Käsu Hansust ja Fr. Tuglasest Hooaja viimane kirjandusõhtu

Kultuurilise tegevuse kesadhooaja viimne kirjandusõhtu sai kaunilt piduliku valise raamd. See toimus kolmapäeval, 2. aprillil Stockholmis. Fenix-palee [illegible] saalis, kus massiliselt kroonilihtrite kiiskel. Kirjandus õhtu korraldasid ühiselt Eesti Kirjanike Instituut ja Eesti Teaduslik Selts Rootsis.

Ettekandega Friedebert Tuglase kirjanduslikust loomingust, rõhuga tema viimastel novellidel, esines Kirjanik Karl Ristikivi. Ja ettenägemata sai kirjandusõhtu pidulik ümbrus esimese eesti soost kirjamehe, külaharitlase Käsu Hansu (Hans Kes) 300-nda sünnipäeva märkimiseks.

Teadaolevalt on Käsu Hans sündinud 1670. aastal ja olnud Puhja köster 1700—1730. Eesti kirjanduselulukku on ta talnud oma nutulaulu Tartu linna hävitamisest venelaste poolt Põhjasõja ajal 1708. a. See on 32-salmline algupärane ajalooline juhutuletus konarlikus värsivormis, aga ladusa tarituurdelises keeles, milles [illegible] juks personifitseeritud Tartu linn ikeb oma seatsus. [illegible] avaldas pooleheidu kuningale Karl XII-le ja manitses eestlasi ustavuse eest Rootsi riigile, ei saanud ta moeldagi oma nutulaulu trükkimisele, vene võimu all ja ta teose algkäsikiri on kadunud. See oli aga mitmes arakirjas levinud Leona-Eesti rahvaseksa enne hilistriikis ilmumist. Nii Gustav Suits Käsu Hansust oma kirjanduslooas. Nõukogude-aegsetele kirjanduslooalastele on ta "moralisseeriv, tendentsiik rootsisõbralne köster".

Käsu Hansu nutulaul ei saanud seega ilmuda vene võimu all. Ja ajalugu kordus sajandeid hiljem — siis ei saanud ilmuda teos Käsu Hansust endast, ta elulugu. Friedebert Tuglas asus 1942. a. suvel teostama ideed kirjutada Käsu Hansu kroonika, mis kavatsuse kohaselt pidi käsitlema Käsu Hansu eluloo poisikesepõlvest raugeani, kaberkolmsaja lehekülje ulatuses. Taake aeg sundis pilku kaugemale heitma ja ajaloolisi vordkohti otsima. Ettevalmistused olid pohjalikud. Ta luges ajaloolisi ja Põhjasõja-aegset rahvaelu käsitlevaid teoseid, tegi pikemaid sõite Puhja, et tutvuda paikadega, kus Käsu Hans elas ja tegutses, hankis ülevaate Tartu tänavaist, ehitustest ja elust enne hävingut.

Tuglas joudis kirjutada ainult kuus esimest peatükki, mis käsitlevad nimitegelase varasemat noorust, lisaks umbes samas ulatuses ardlehekülgi hilisemast järkudest. Hiljem sai talle selgeks, et neis rahutuis oludes võimalused puuduvad kavatsuse lõpulevimiseks ja et kõik peab poolele jäämа. Ja jäigi.

Järg. lhk. 2.

Kanada nõudis venelastelt Murnikovi tegevuse piiramist

OTTAWA — Kanada välisministri abi A. E. Ritchie kutsus 24. märtsil oma juurde N. Liidu suursaadiku Kanadas, Boris Miroshnjhenko ja teatas talle, et N. Liidu saatkonna teine sekretär ja konsulaarosakonna juhataja Mihhail Murnikovi tegevus siinses eesti ühiskonnas mõjub kahjustavalt Kanada ja N. Liidu suhetele. Eesti keelt koneleva Murnikovi tegevuse kohta Torontos oli juba varem esitatud eraviisilisel Kanada välmuudele kaebusi, kuid hoiatus saadikule tehti formaalselt pärast RVN juhatuse poolt saadetud ametlikku esildist välisminister Mitchell Sharp'ile, Kirjas nõutakse Murnikovi väljasaatmist Kanadast. Vällisministri esindaja aga märkis ajakirjanudele, et kuna väljasaatmise korraldus võiks kõne alla tulla vaid ühenduses spionaažiga, siis ei saa seda antud juhutlrakendada, kuna puuduvad tõendid selle kohta, et Mihhail Murnikov on tegelikult KGB ametnik või et ta tegeleks spionaažiorganisatsioonl formeerimisega Kanadas. Võib aga eeldada, et edaspidi jälgitakse tema tegevust hoolikamalt kui varem.

Niipea kui välisministeerium poolt oli astutud ametlik samm, ilmusid uuesti suured pealkirjad Kanada ajalehtede esikülgedele ja hakkas helisema RVN büroo telefon. Informatsiooni andsid esimees Ilmar Heinsoo ja peasekretär Enn Salurand. Kell 2 tulid Eesti Maja TV jaama CFTO (kanal 9) reporter ja filmimees, järgnes CBC meeskond ja raadioreporterid. Ohtul nõitasid mõlemad TV jaamad oma päevauudistes Ilmar Heinsoo küsitlemist. Kanal 9 andis sõna ka "The Telegram" reporterile Peter Worthingtonile, kes tõites, et eestlased on andnud andmed anonüümselt, kuna kardelakse kättemaksu venelaste poolt nende sugulastele Eestis.

Kogutud informatsiooni on käsitletud väga ettevaatlikult, nii et kusagil ei esine nimesid. Ometi on kaasmaalasi, kes vajaduse korral on valmis avalikult seletusi andma. Mihail Murnikovi tegevust on pidevalt jälgitud ja need, kes tema kättemõtsest ahoolustse saladuskatte all informatsiooni on andnud, on täitnud oma kodaniku kohust ja samaaegselt taastanud oma hea nime ühiskonnas.

Murnikovi tegevusel on pilku peal hoidnud ka RVN juha pikemat aega. Eriti osas, mis puhnub kontakte meie kaasmaalisega. Kuigi RVN ei saa keelata kellegi suhtlemist oma erasilus Vene saatkonnaga, peab ta oma kohuseks informeerida Kanada eestlasi, et selline suhtlemine võib luua olukorra, mis viib inimesed otsesesse sõltuvusse selle saatkonnaga, tõites RVN esimees ja lisas, et viimase paari kuu jooksul Mihail Murnikovi tegevus on muutunud eriti intensiivseks ja tema külastused Torontosse kujunenud peagu igaõdalaseks.

Kanada julgeolekupolitsell on mahukas kartoteek eestlastest, kes ühel või teisel pöhjusel on temaga kontaktis olnud.

Toronto "Telegram" kirjutab Ilmar Heinsoo seletuse alusel, et RVN on olnud juba mõnda aega häiritud Murnikovi tegevusest Totonios. Kiri, milles palutakse tema väljasaatmist, lähetati välisminister Sharp'ile pärast seda kui mitmed siinsed eestlased esitasid kaebusi Murnikovi ähvarduste ja lähenemiskatsete pärast. Ta küllastas viamsel ajal Toronto väga tihti. Iga eestlane, kes soovib Eestisse sõita oma sugulasi külastama, peab tegelema otseselt Murnikoviga ja andma oma Eestis elunevate sugulaste nimed ning aadressid. Üks eestlanna sai anonüümseid kirju pärast seda kui ta eli annud Murnikovile teada üksikasjad oma perekondlike sidemete kohta Eestis.

Murnikov kannab ametlikult lisaks konsulaarosakonna juhatajale saatkonna teise sekretäri tiitli ja tal on olnud kontakte paljude siinsete eestlastega — enamasti seose N. Liidus elunevate omaste küsiskäikudega ning nende viisade pikendamisega.

Esne Torontosse määramist tegutses ta Araabia ühinemis, kuna ta oskab ka araabia keelt.

Oma jutu järele on ta Eestis sündinud ja käis nõõdunud suvel Pärnus ning Tallinnas Puhkusel. Murnikov on umbes 45-aastane ja elab Ottawas koos oma naise ning ühe lapsega. Teine lastest on kuuldavasti Tallinnas.

Ajaleht "Meie elu" Torontos toob ka kõlabe vene saatkonna poolt saadetud tellimiskupongidest, kusjuures on kasutatud mitte Murnikovi, vaid Olev Avaste nime, kuna ajaleht nii saatkonna kui Murnikovi nimelisi tellimisi polnud täitnud. Aadress oli aga ka seekord vene saatkonna oma.

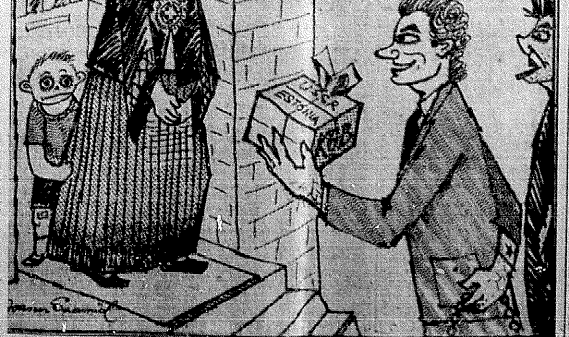

Kanada-karikatuur Murnikovi küllastustest eestlastele. Sõgedi ülendamas pekhidega"...

Eskilstuna-Kuriren

Teisipäeval, 14. aprillil 1970

Upplaga C

Nr. 85 (3369)

USA valmistab ette rangeid karistusi pommiatentaatoreile

WASHINGTON — Nagu varem teatatud on president Nixon teinud ettepaneku luua uusi karistusseaduse, millede alusel võidakse määrata senisest rangemaid karistusi vasakekstremistlikele pommiatentaatoritele. On koneldud koguni surmamõhtlusest, mis määratakse siis, kui atentaadid nõuavad väljapool seisvate siiütute kodanike ohutsid. Peale selle tahetakse moodustada ka luureorganisatsioon, millle ülesandeks oleks atentaatoreid kahjutuks teha veel enne, kui nad jõuavad kasutodanike ohutsid ohustada. USA valitsu kaldub arvama, et tanapaeva ekstremiste pole võimalik Forrale kutsuda apellidega Valgest Majast või mõnelguste sotsiaaleste reformidega. Tegemist on väljapool tihiskonda seisvate anarhistidega, kelle president Nixoni kohaselt tuleb vaadelda kui "potentsiaalseid mõrvareid".

WASHINGTON — Poliitilised vaatlejad USA pealinnas märgivad, et pommiatentaatorite ja vasakanarhistide jäätamine ja kahjutuksteemine on tegelikult kaunis "orna iseloomuga ülesanne". Seda selleparast, et USA-s ikka veel maletakse senator Joseph McCarthy klaperjahte kommunistidele 40-ndatel ja 50-ndatel aastatel. Senatoril oli pohilisett muidugi õigus, kuid ta laks tiiga kaugele. Kõnnuda said ka sellised, kel polnud kommunismiga midagi tegemist. Peale selle oli McCarthy paevil punane infiltratsioon primitiivsem ja halvemini organiseeritud kui tanapaeval. Tol ajal naiteks olid kommunistide organisatsioonid tugevasti tsentraliseeritud, kuna niiüd operreerivad vasakekstremistid üksikute, kõimest- neljast isikust koosnevate terroirakukestema.

MOSKVA — Kuna N. Liidus juba nädala pärast pühitsetakse Lenini sündimise sajandat juubelit, leidsid nõukogude võimud, et tuleb ette võita suurem "koristamine". Sunre propagandakarga toimus laimud laupäeval niinimetatud "subotnik" ehk laupäevak, mil miljoneid töist vabu inimesi kõhutati tänavaid puhastama ja parandama, väravima, nühkima ja pühkima. Ka paljudes tehastes toimusid ekstravahetused, kusjuures tehti parandustöid või sis töötati lihtsalt Lenini auks taiesti lima tasuta. N. Liidu massmeediad müidugi seletavad, et "nõukogude inimesed" olevat nelle ekstra kaelamaarituid tiõõohustusi läbi viinud suure jõovastusega ja entusiasmiga.

NEW DELHI — India kaitseministeerium andmetel aitab N. Liit Indiat luota mu ja moderniseeritud versioonl jahilennukist Mig-21. Hiljem vahetatakse kõik lääne päritoluga lennukid valja vene masinate vastu. Transportlennukite osas praagitakse India sõnajõuministeerium valja seni kasutusel olnud Ameerika Dakota ja hangitakse asemele venelaste An-12. Oppelennukeid toodavad indiaalased ise, helikopterid imporditakse N. Liidust. India kaitseskulud on praegu umbes 3 750 miljonit kroonl aasta (1972 kõigest 1 872 miljonit), samas valitsus märgib, et seda on põhjustanud otsene sõjalise ähvardus Pakistani ja Kommunistlikust Hiinast. Vastavalta India luureorganisatsioonl andmetele olevat Pekingil piirialadel Tibeti sõkteris vähemalt 150 000 inimest. Ka Pakistan on viimasel ajal tugevduvalt tugevdanud oma sõjalise üksustele loogitõndu.

USA kirikute rahaprobleem

NEW YORK (VES) — Ameerika kirikute peanõukogu, kuhu on koondunud enamus siinseid protestantlikke kirikuid, avaldas enda ja liikmeskirikute osas ülevaate rahaliste laekumiste tagasihoekust, peaiegi omaparastel asjaolludel: kogudustes on raha küllalt, kohati rohkem kui eelmistel aastatel, kuid kiriku keskasutustele ei anta.

Kõnealdu on luterlased, kes on siiii

EPL SADA AASTAT

14. aprillil 1970

Eesti Üliõpilaste Selts lähistas nädalavahetusel suure pidulikkusega oma esimest sajandit eestluse ühe vaimse organina. Kuigi vormiliselt akadeemilise intimorganisatsioon, on EÜS-i sajand paljudes osades identne eesti teadliku hariduskonna sajandiga, sest esimese eesti üliõpilasorganisatsiooni asutamine näitas tee kätte ka järgmevale, kes on jõudnud samuti auväärsesse ikka, kuigi mitte veel 100-aasta juubelini. Paljude ajalugu on seotud eesti esimese akadeemilise üliõpilasorganisatsiooniga. Selle vaimu rahva vaimse ärkamise ja teesiivusele kõipsemise ajalugu, mida kriipsutaib alla tõik, et just Otepää EÜS-ile pühitsetud lipud sai eesti rahvus-ja riigilipp.

Need üksikud eesti üliõpilased, kes aluse panid organisatsioonile, eiteki panid aluse rahvuslikule eneseteadvusele. Eelnenud põlvede vähese akadeemilise haridusega noored sattusid haltisaksa organisatsioonidesse, olgu kõik saeki estofiilidena, kuid kaugeldki mitte rahvuse eestvedajatena. Kultuurrahvas eestlased oli veel sündimata. Eesti keel ja meel ei olnud saanud oma õiget asendit maal, mida sajandeid valitsesid võõrad. Eestlasena organiseerimine oli tolle aja kohta revolutsioneriline sündmus: hariline ola oli samaaegselt eestlane.

Kasi ei ole praegugi mitmetes võõrastes ühiskondades haridust saavatel eesti noortel sama valik — sulada võõrasse massi või tunnistada avalikult oma päritolu ja kultuuripärandit?

Võibolla see küsimus vastab selgemalt küsimusele, kas eestlastel pagulusse on ildse vaja oma akadeemilisi organisatsioone. Ka siin on vaja julgust, jah uhkust olla ühi kanna tippkihistuses ja ometi jäada truuks oma rahvusele. See on eneseet lugupidamise aluseks. Seda lugupidamist oma kultuuripärandi ja teele vastu annavad ka nüüd akadeemilisele noorusele akadeemilised organisatsioonid. Kogemused on näidanud, kuidas võõrdumud ja eestlusest ohude surmil eemaleijäänud noored leiste noortega eesti organisatsioonis sõprusisidemeid luues oma teadlikkuse leiavad ja koos seellega eneseet lugupidamise eesti. ema, mis arendab nende maailmapilti ja iskupärea.

Kivi, mille saja aasta eest veerema panid EÜS asutajad, on peatamata edasi veerenud, haarates käasa ja murdes vastupanu, mis esimeetel aastakümnetel oli küllalt kõpu. Sellest peale ühe tihedamini organiseerimud eesti teadlik rahvuslik noorus moodustas selle jõu, mis eesti rahva kõipsetas eneseteadlikuks kultuurrahvaks, võrmeliseks enesemäramisele ja demokraatlale ning koguni oma vabaduse eest võitlemisele, mis teeusu Vabadusõjas. Võitlemisele, mis teistes vormides on eesti rahva tuleviku nimel jatkumud raugemata ka viimase veerandsajandi kestel maapaguluse eestluse pool kantuna. Seda voitlust on kannud rahvuslik teadvus. Teadvus, mida on arendanud eesti üliõpilasorganisatsioonid. Teadvus ja kohustus.

Saja aasta eest tekkinud rahvuslik ideoloogia ei ole surnud, see on vartupidi, eesti rahvuse tahamid ühe suurimaks rohkem kui kunagi varem aktualiseerunud. See ideoloogia kannab nüüd eesti rahva olemasoluvõitlust ja enesemäramisõõdlusi. Kontinuiteet eesti haritlaskonnas ei ole rahvuslikku ideoloogia oaas katkenud, olgu see EÜS-is või siis teistes hinnatud eesti akadeemilises organisatsioonides, kus sugupõlvi kohtusid ühise perivna ja ühe vaandavad generatsioonivahesid. Uus sugupõlv võtab järjekordselt üle rahvusliku ideoloogia "teatepulga", et seda edasi viia järgmise etapini, järgmise sugupõlveni. See pealekasv ja ühiskondlike kohustuste kandmise mõistmine ning teening on akadeemiliste organisatsioonide suurimaks teeneks.

Kogu eestlusel on pohjust uhkust tunda, et meie organiseeritud haritlaskond võib pühitseda juba auväärseid juubeleid, eriti aga pioneerorganisatsioon EÜS saja-aasta-juubelit, meist endist oleneb, kuiverra suudame rahvuslikku eneseteadvuse kontinuiteeti edasi viin järgmistel aastakümnetel ja sajandidel. Tulevik, kodumaa ja eesti rahvas seisavad meil silmade ees.

KLA

Reigi rannarahva elu merel ja maal

Reigi kihelkond haarab Hiiumaa lääneosa ja selle üheks loodusliikus omapäraks on kaks — Tahkuna ja Kõpu — poolsaart. Nii on kihelkond õieti kolmest küljest piiratud merega, kuna neljas, lõunapoolne oss kõiendub sügavasti Hiiumaa keskossa. Sõites pikk Kärdla — Kõpu maantee Reigi suunas avardub Kidaste küla läbinult suur avar Postirand Reigi lahe ja Kootsaare otsaga.

See viimane on väike poolsaar, millele üksikud tarejised katused paistavad suurele maantelele. Umbes 10 km ulatusest, s. o. Postirannas Luidjani ei kao meie silmist meri ja see ümbrus, eriti Reigi, meenutab otsekohe kõik kuulsad-loetud lood Hiiu Ungrust kui ka Aino Kallaso "Reigi õpetaja" ainestiku iseg: võibolla selleks, kes ei teagi, et ta on jõudnud kohta mis etendab tähtsat osa neis sündmustes.

See on ainuke sedalaadi loodusepõli Hiiumaal ja Eesti loodeosas. Kõrgessaare vallakirjutajaks olnud Peeter Reikmann, kes rääkis hästi vene keelt, tulnud sinna kegri härra, pahides omale vene keelt kõnelevat küüdimeest.

Endine vene soldat Jakob Pusim arutud talle siis küüdimeheks. Harra ütelnud, et see on ju järv, mille vallast leiaida me sõidame. Võtnud teegi maakaardi valja ja näitamud, kahu olnud märgitud järv. Tegelikult oli see aga põld. Ainult mere ääres oli väike järv. Harra ütelnud lõikuseele selle ümbruse kohta:

"Kus küngas, seal kõrts, kus mägi, seal mõis, aga rahvas läib seos ja rabas."

Kõnetades sünnisaid randlasi küüdeb mõnegi huvitava loo kaugemast ajast. Nii räägitakse, et 1809. või 1816. a. saatunud üks Rootsi purjekas tormi kätte ja saanud raskesti vigastada. "Lahtnud Rannala põllusadamasse (tõnakõrdseli kuulsav nimi!) purjetada, kuid ei pääsenud sinna.

Sõitnud siis Mudaste küla alla veskalju otsa (tegelikult vist küll "madalikule"). Lieva meeskonnast pääsnud ainult tüürimees, kes matnud kapteni sinna. Ütelnud, et kapteni pidanud suurem summa raha kaasa olema. Kui ta aga kapteni leidis, si olnud ülmeasi öörigi taskus. Rannaliival olnud näha aga naisterahva jälgi. Mõne aasta pärast hakanud keegi Anni nimeline tüdrukjõe Kärdla postkontoris käima Rootsi raha vahetamas.

Kunagi läinud Paopa küle Kõrmi talust Peeter Kõrm veel kahe teise mehega hülgejõale. Vali lõunatuul ülmud aga jää rannast kaugele merele ja ole kõik kolm hülgekütti jäänud ujuvale jääpangale.

Nii ekslemud nad hirmununa kolm päeva merel kuni üks Saksa aurik võtnud nad peale ja viinud Paldiskisse. Ühe meestest räägitud, et ta tapnud hülgeid, joonud nende piima ja maganud nende vahel. Nii polnud näiga karta ja ka magamisase oli soe. Teine oss mehi elatas endid aga maatööst. Neiltki on üksikuid esilekõõtsimisväärsetena jäänud rahva mõistuse. Nii näiteks Otste Nigumsa Anta jahvatanud külarahvale jahu oma tuulikul. Vaikse ilmaga teinud aga sepatööd. Kord läinud ta kirikuhärra juurde, kes ütelnud: "Kuule, Ants, su käed on väga mustad."

Ants vastanud: "Ei tohi praegu näid pesta. On kahekordne leivaaeg — Jaapani sõda ja ka paastuaeg."

Pandja Andrus käinud sakste maju remonteermas. Kunagi teinud ta ühe kirikla palkoni treppi. Kirikuõpetaja vaadanud Andruse tööd ja ütelnud:

"Sa oled väga hea töömes, aga sul on üks halb viga, sa jood palju."

Andrus vastanud: "Mul on teine veel halvem viga, ma sõein ka."

Reigi ümbruses leidus tuhlisid mehaanikuid ja kodukäsitöö tegijaid. Kidastes Kustav Tubi teinud omale rehepeksugarnituuri koos mootoriga, kais külades vilja masindamas, Kuidas Leesla talu Paavo Tubi tegi jõulegi kodus sepatööd — kirveid ja karitulikooke ning puutöösiati puunuge, käies neis Kärdla turul müütamas.

Kidaste mehed Jüri Simmer, Kustav Jalakas (kirjamaatja on märkinud kaks samanimelisti), Kustav Laik ja Peeter Keskla käimud Türgi sõjas ja tapnud türklasi kirvestega nii, et kirved olnud tulised.

Ütelnt Juhan Säärlepp (Särglepp?) olnud taharahva kaupmees. Müünud vaada, jahu, soola ja muud. Heigi, Tuhindesõja Toomas Sammõõtunud jällegi Taanaistele sahariini, nõõpe, nõelti ja varve, ostes ise vasikanahku ja hobusesabasid.

Heigi küla ligidal elamud kaegi meres, kelle nime kreegi ei teadnud. Küünelned hüüdnud teda Nõia Mattsiks. Ühel jaanilaupäeva õhtul teinud ta jää Pandja ja Karjametsa vahele. Tahtnud Rannala põllusadamasse (tõnakõrdseli kuulsav nimi!) purjetada, kuid ei pääsenud sinna.

Eelnevad kõik lood ja anekdoodid mõnegi huvitava loo kaugemast ajast. Nii räägitakse, et 1809. või 1816. a. saatunud üks Rootsi purjekas tormi kätte ja saanud raskesti vigastada. "Lahtnud Rannala põllusadamasse (tõnakõrdseli kuulsav nimi!) purjetada, kuid ei pääsenud sinna.

Sõitnud siis Mudaste küla alla veskalju otsa (tegelikult vist küll "madalikule"). Lieva meeskonnast pääsnud ainult tüürimees, kes matnud kapteni sinna. Ütelnud, et kapteni pidanud suurem summa raha kaasa olema. Kui ta aga kapteni leidis, si olnud ülmeasi öörigi taskus. Rannaliival olnud näha aga naisterahva jälgi. Mõne aasta pärast hakanud keegi Anni nimeline tüdrukjõe Kärdla postkontoris käima Rootsi raha vahetamas.

Kunagi läinud Paopa küle Kõrmi talust Peeter Kõrm veel kahe teise mehega hülgejõale. Vali lõunatuul ülmud aga jää rannast kaugele merele ja ole kõik kolm hülgekütti jäänud ujuvale jääpangale.

Nii ekslemud nad hirmununa kolm päeva merel kuni üks Saksa aurik võtnud nad peale ja viinud Paldiskisse. Ühe meestest räägitud, et ta tapnud hülgeid, joonud nende piima ja maganud nende vahel. Nii polnud näiga karta ja ka magamisase oli soe. Teine oss mehi elatas endid aga maatööst. Neiltki on üksikuid esilekõõtsimisväärsetena jäänud rahva mõistuse. Nii näiteks Otste Nigumsa Anta jahvatanud külarahvale jahu oma tuulikul. Vaikse ilmaga teinud

Käsu Hansust ja Fr. Tuglasest

Algus lk. 1

Friedebert Tuglas kirjeldab oma esimesi elu- ja tegevusaastaid pärast Eesti teistkordset okupatsiooni kokkuvõttes järgmiselt: "Olin sunnitud asuma elama Tallinna Nõmme Hoolimata kehvast tervisest töötasin ma Kirjanike Liidu juhatuses ja allorganisatsioones, kirjutasin artikleid, toimetasin teiste teoseid, tõlkisin. Kuid kohe 50-ndate aastale alguses oli sellel praktilisellt tegevusel lõpu. Alles kõikehõõlsuse sunnajõu järk, mind visati Kirjanike Liidust valja, tühistati rahvakirjanik nimetus ja võeti pension. Mind nimetati avalikult kodanlikuks ajakiri- ja raamatuseaja rahvavaenlaseks, kelle teodang kõlbavat ainult ajalehe prügikasti. Kõik mu teosed võeti kätbelt, mõnel ei ilmunud enam ütki raamatut ega saanud ma vilet aasta jooksul ajaleheski rida avaldada. Jagi tolkeised ei antud mulle. Ja see kõik ilma vähimagi mõnupoolse enesekaitse võimaluseta. See vaenuhõõkend hakkas alles pikkamõõda lahtuma. Kõik senised soodustused taastati ja aastail 1957—1962 võis umbes pool mu teodangust kaheksaköitelises "Teoste" kogus uuesti ilmuda. Kuid selleks ajaks oli mu ija ja tervislik seisund veelgi vähem kohane pingelisemaks tööks." — Nii kirjutas Friedebert Tuglas 1965. aastal. Tuleval aastal saab ta 85-aastaseks.

Edasi käsitles Karl Ristikivi vähemalt Friedebert Tuglase novelli "Viimne tervitus", mille kirjutamisele autor asus 1941. a. lõpul ja millele ta kahe nädalaga, ainult intuitsioonile toetudes, valmis kirjutas.

Tuglas üldeb ise selle kohta, et "Viimne tervitus" kirjutamine tõi mina ehs kogemusi iniesest ei heda resignatsioonga. Maailma ajaloo traagilised aastakümned olid mõõdunud meie eneste silmade ees ning meie tunnetese ja mõtetese juhtel jätnud.

Selles 45-leheküljelises novellis kirjeldab Tuglas mõnavormis tiiku ka peategelase ehs pärast Euroopa tsivilisatsiooni hukkumist sõdadejajastu järel Itaalias Naapoli varemeis kuskil 1960—1970-ndate aastate vahel. Seega autori tulevikuvisioon kolmkümmend aastat oma ajast ette. Tuglas on siin oma aja-pessimismi kõige teravamalt väljendanud. Selle kirjutamise ajal olid Hitleri hordid oma Euroopa vallutamise hoo kulminatsioonini jõõdnud ja meiegi maa oli täielikult nende võimuses. Meieloolu oli masendatud, peaaegu lootuseta, eriti sellepärast, et polnud mingit ülevaadet sellest, mis maailmas tõellselt toimub. Ning selline meeleolu oligi "Viimse tervituse" sisemiseks taustaks, ütleb autor novelli sünniloo kohta. Mis aga puutub ideelise sisusse, jätkab ta, siis olin viimased ajad nii pidevalt nende sõnagene mõttekäikudega tegelenud, et vähimalgi määral ei tarbinud neid ilukirjanduslikult simuleerida. Neis väljendus mu enesepessimism kõike seda vaadeldes, mis kogu maailmas toimus ja veelgi ähvardas toimuda. Tsivilisatsioonil hukkumine, kultuuri loojang . . .

"Viimne tervitus" minategelane saõgbneb lõpuks uute barbarite sissetungi eest põhja, oma sünnimaale. Kas lootusega pääseda või ilma, jääb lõtlemata. Neveli tiidi allpealkiri "Simploni tunnelist leitud käsikiri" annab ehk lahenduse.

Või arvata, et "Viimne tervituse" autori pessimisni ja meeleolu masendust ei põhjustanud ainult Hitleri jõukude vägivalateod, vaid ka need barbarite hordid, kes liikusid üle suunast Euroopa südamikku.

Sellest sõsmõsest rahutusest, protestist hõõlustõõ tegijate vastu sõjnes võibolla ka idee kirjutada Käsu Hansu elulugu.

Pärast "Viimne tervituse" valmiskirjutamist tegi Tuglas korduvalt asjatuid katseid seda trükis avaldada. Tõelselt ilmus see alles 16 aastat hiljem, "Teoste" teises köites 1937.

Karl Ristikivi lõpi tund nega kestnud eitekaunit kuulati pingsa huviga. Selle analüüsiv laad ja rohked kommentaarid lähendasid kuulajaile Friedebert Tuglase vaimusõõrusse ja aimuladse osa eesti kultuuriehs. Referendile avaldati siirast tänu kestva aplausiga.

Järgnevalt mängis Toomas Tuulse Saare ja Heino Elleri klaveripalu. Selles nende rahvavõiside maailmast väljas kasvanud erinevatele helikõõltele autorit iseloomustavaid varjundeid. Hiljem esitas ta koos Reet Hendriksoniga (viiul) ühe A. Dvorzhaki karakteerse pala tshehhi rahvusliikust muusikaloomingust. Noored interpreedid ilmutasid head ansamblivaistu.

Väino Konga luges ühe loo inglase Jerome K. Jerome rahvusvahelise kuulsusega teoses "Kolm meest ühes paadis." Peale lõõge koomika võis see klassikaline pala kinnitada, kui palju kaasaegseid autoreid, kelleit ilmub kogeign lugusid viilmaanaile ja perekonnaisade õõrdudtest "tee sede ise!" teemadel, on selle inglase juures laenamas käinud. Teise palana luges Väino Kongo rahvapärasett muheda loo meie oma Pedro Kriszeniit.

Igati sisuka kirjanduõhtu avasõna ütles rektor Henno Jänes ja lõppsõnad lausus prof. E. Blumfeldi Märgatavalt palju oli sellel kirjanduõhtul akadeemilist noorust.

Ed. Reining

Idabloki raudteed

Algus lk. 1

melnsid, et jõuda rõõpmestiku uuendamisest? Ka märgiti samas artiklis, et Poola raudteel on umbes 2000 reisi- ja 5000 kaubavagunit.

Kõige selle tõitu kaupade kättemaamine hilineb ja vagunid ei mahuta enam kõiki reisijaid. Lisaks põhjustavad õnnetused sageli suuri hilinemisi.

Umbes samasugune kui Poolas on olukord ka Tshehhoslovakkias. Näiteks kirjutati ajakirjas "Lidova Demokracie", et ainult 3 prots. raudteeõõrdudest kogupikkusest võimaldab kiiruse üle 100 km tunnis ja 23 prots. kiiruse 90—100 km tunnis. Ajakirjas "Doba" lisati sellele veel, et vagunite ja vedurite parandamiseks puudusad tagavarooad ja et ainult üks viiendik veerevast koosseisust vastab liikluse ning ohutustehnika nõuetele.

Tshehhoslovakkia kõrval kurdetii ka Bulgaaria majandusjaõkirjas "Ekonomiceski Zivot" et 30 prots. Bulgaaria raudteede veerevast koosseisust olevat kasutamiskõlbmatu.

Kõigi nende puuduste kõrval osa õnnetusi kirjutatakse ka ametnike (raudteelaste) ülivõsimuse, ükskõiksuse, distsiplilini rikkumise ja tõõ ajal joomise arvele. Näiteks avaldati Poola ajakirjas "Glos Wielkopolski" pikem artiklel joobnud ülemõõtu töötavate põõrangiseadjate ja vedurijõõtude kohta. Ungaris kariste 1969. aastal 50 juhtivat raudteeametnikku teenistuse ajal kas joomise või magamise pärast.

Rumeenias jälle vallandati 35 raudteelast, kes teenistuse ajal kasutasid alkoholi, ja 195 osas valiti karistuseks ümberpaigutamine.

Pagulasrekord teivashüppes

NEW YORK (EPL) — Uus eesti pagulasrekord teivashüppes püstitatu Philadelphias, kus üliõpilane Mart Hansal ülestas 4 m 29,3 cm. Senise rekord oli Tõnis Pikkeri nimel (4 m 20 sm), mis püstitati Rootsis.

"Tarkus" 8,5 milj dollari eest . . .

NEW YORK (VES) — 8,5 miljon dollarit kulutati USA-s viimase 10 aasta jooksul vaesteaguilte ehk nn. slum'ide uurimiseks.

Pikaajalise uurimuse järele jõõti "N.Y. Daily News"i teatel järgmistele lõõptulemustele: 1. Slum on kõige ebahaldatavam osa linnas elamiseks. 2. Keegi ei taha elada slum'is, kui tema majandus võimaldab teisal elamist. 3. Ainus viis, kuidas slum'ist valja pääseda, on see, et töötatakse küllalt raskesti ja võidakse mõnajõu raha koguda, et suudetakse maalt elama minna. — Selline lõppotsuse oleks võinud anda komisjonile igaüks ilma ühegi uurimiseta ja säda korda odavama hinnaga.

Maksuline TV ka Ameerikas?

NEW YORK (VES) — Maksuline televisioon, millest praegu USA-s ei ole, kuna saateid finantseeritakse reklaamja, rakendatakse USA-s kõiku tõõnäolisemalt esimesi samm, kõõpu, Arvatakse, et 1971. a. teisel poolel USA-s tegutseb vähemalt kuus maksulist tv-jaama. Võõlus maksuline tv pärast kestis pikka aega, kuni niiüü veebruari lõpul tõõmakõnus otsusõõ, et nõõl võib tegevuses rakendada piirkondades, kus tegutseb vähemalt 4 tv-jaama.

Maksulises tv-s on lubatud näidata kuni 2 a. vanuseid filme, teatavaid spordisündmusi, teatri- ja ooperietendusi jne. Maksuline tv "nõõjad" saavad tv-jaamalt erilise eektroonilise seadeldise, mis võimaldab maksulist saadet vaadata.

Maksuliste saadete lainele on võõmalik suunata iga tv-aparaati, kuid ilma seadeldiseta pilt on segatud ja häälõõ ehaselge. Selleõõhase seadeldiseest tuleb maksta umbs $23 kuus, millele lisandub ülesseadmise maksu umbes 10 dollari suuruses. Seadeldis registreerib õhtlasi tv-jaamale, millisest saadet keegi parajasti vaatab. Iga maksuline tv-saade käõb erimaksu alla. Näit. 2-tunnilise filmi vaatamine maksab 3 dollarit (kogu perekonnale). Maksuliste saadetes puuduvad reklaamid. TV-jaam võõlab iga kuu kokku iga abonendi poolt vaadatud saated ja saadab arve. Kuigi sel teel läheb tv vaatamine kaunis kulukaks, ennustatakse, et aastal 1980 on maksuline tv-sid juba 12 miljonis kodus.

Rootslased liberaalsed segunemises

PRINCETON (EPL) — Ameerika Gallupi-Instituut on uurimud 13 rahvuse suhtumisi usulisse ja rassilisse segunemisse abieludes. Küsitleti kokku 15.000 inimest ja selleist selgus, et rassiabielude suhtes on valmeelselmad rootslased ja kõige konservatiivsemad ameeriklased. Kui 7 ameeriklast kümnest olid mustade ja valgete vaheliste abielude vastu, siis oli ümberpõõdult Rootsis 7 kümnest selliste abielude poolt.

USA neegrid oild kerges enamuses segaabielude poolt, kuid ka siin oli kolm kümnest tugevasti vastu. Tabelis segaabielude pooldamise kohta oli, nagi märgitud õõdesaim Rootsi, ja kus 67 protsenti poolõõsid must-valgeid abielusid, järgnesid Prantsusmaa (62%), Soome (58), Hollandi (51), Kreeka (56), Shveitsi (50), Austria (39), Kanada (36), Lääne-Saksamaa (35), Norra (33), Uruguay (30), Inglismaa (29), ja USA (20).

Gallupi-uurimisest selgus edasi, et pisut suurem sallivus on kõikjal abielude suhtes katoliiklaste-protestantide ja juutide-mittejuutide vahel. Katoliiklaste-protestantide abielude pooldamises oli aga Rootsi neljandal kohal (eespool Uruguay, Austria ja Prantsusmaa). Viimasel kolmel kohal olid Holland, Norra ja Kreeka.

Juutide ja mittejuutide abielude osas oli aga Rootsi pooldamisega rekohal (76 prots), järgnesid Soome (67), Prantsusmaa (64) ja USA (39). Viimasteel kolm olid Norra, Holland ja Kreeka.

Autotööstuse Jaapani-hirm

PARIIS — Euroopa autotöösturid kardavad tõõsiet, et Jaapani autod hakkavad Euroopa turule sisse pressima.

Volkswageni autotööstuse peamõõnedzher Kurt Lotz kõnnitab, et Euroopas tehakse suuri vigu, kui jaapani autode sissetungi Euroopasse ei võeta tõõiselt voli kui jaapani autosid sõõlinnataakse. Jaapani autode populaarsus ei pane Saksa ja teiste maade autotööstusi muretsema mitte ainult Euroopas vaid ka Ameerikas, kust jaapani väikesautod Euroopa autod välja tõrjuvad.

Huumorit

Maalinäitusel küsib külastaja teiselt:

"Mis sa arvad, kas sellel maalil on kujutatud päikese tõusu või loojangut?"

"Muidugi loojangut."

"Miks sa seda arvad?"

"Ma tunnen seda kunstnikku. Ta ei ärka üldse enne keskpäeva."

*

Ükskord kirikuteel räägindi hildlane Kaarel oma naisele Leenale: "Kuule mei va Leena, mool oo sammu pulju rammu kui mei mustal ruunal."

"Mis sa sillu jüttu sed", oli Leena vastanud.

Kaarel aga kõke seletama:

"Kui ma viimati käisi metsast rahnu toomas, panin reele koorma peele, aa ruun ši vidanud ši. Ma vetsin siis ruuna ree est ši ja proovisin ise — ka ši vidanud ši."

OLLI veste: Kirjanike kongress

Helsiss mu tuttav maalt.

"Hallo, kuidas käbarad käivad"? küsis ta.

"Käivad ikka veel väheke."

"Nojah, peate seal kõvasti kongresse. Pohjamaade kirjanike kongress ka. Kuulsin hommikul raadiost."

"Jah, see on väga põnev. Mingi veedan siin parajasti aega nelja kuulsa kirjanikuga, keda varemalt ei tundnud. Rootslase. taanlase, norraka ja islandlasega."

"Praegu just? Omas kodus? See on ju . . . ."

"Muidugi kodus. Ega ma's kundut ei kõnleks, kui ma kodus poleks!"

"Vabandust, et tülitasin. Kas on ka põnevad tegelased?"

"Rootslane oli algul igavavõitu, aga tal näikse olevat nii mõndagi huvitavat öelda."

"Võib-olla ma lõpetan, et saaksid . . ."

"Taanlane on hirmus paks ja norrakas hähemalt toores. Islandlasest hoovab ehisat heeringalehka."

"Ei maksa, äkki nad kuulevad ja juhtuvad mõnest sõnast aru saama. Aga eks sa oled muidugi kangesti ühke, et sul õnnestus nii noohite ja kuulsate tegelastega tuttavaks saada. See on ju äkkagi haruldane juhus!"

"See ei ole mingi kunst. Võiksin kas või sadade kuulsustega tuttvuda, kui oleks aega."

"Ara'nd ikka praalil! Kas mad on veel seal?"

"On küll. Kaks vedelevad põrandal ja üks diivanil. Neljas, taanlane prantsatas just laua alla, kui sa helistasid."

"Ah soo . . . vii sedaviisi! Noh, hüvasti siis."

Võtsin taanlase laua alt, avasin 317. lehekülje ja jätkasin lugemist.

Lähist Maailmast

■ Kanada energiaminister J J Greene tegi teatavaks, et Kanada võlab tarvitusele ühinõusid, et takistada Kanada uranõõtsagavarade langemist välismaiste kompaniide ja ettevõtete kontrolli alla. Minister nenitis, et välismaised kompaniis võivad omada Kanada uraanõõtsuse aktsiatest ainult 32 protsenti ning et ainult 10 protsenti aktsiatest võivad kuuluda välismaalasest ükskõitele inivesteerijatele.

■ Tuntud Kanada ajaloolane prof. Donald Greighton tähendas Torontos korraldatud pressikonverentsil, et Kanada on juba suutnõõtsamal teel neorusvuse kuna ta on muutunud nii majandusliikult, kulturõõliselt kui ka riigikaitseliselt Ühendriikide satellidiks. Prof. Greighton töötab professorina Toronto ülikoolis ja tema sulest ilmus äsja põhjalik ajaloolne teos "Canada's First Century."

Lenin ees piiblist...

LONDON — Londonis tehtud statistika põhjal on N. Liidu publiik ja revolutsioniäär V. I. Lenini maalina kõige tõõgitavam autor, kelle tõõd on tõõgitud 1968. aas tal 225 korral, kuna Piiblit on samal ajal tõõgitud 187 ja Shakespeare'i tõõd 135 korral.

Teistest venelastest on esimeste hulgas veel Maxi mõõorki, Leo Tolstoi ja Feodor Dostojevski. Inglise keeles kirjutavaist kirjanikest on esimese 50 hulgas kriminaalromaanide autor Agatha Christie, Erle Stanley Gardner, Pearl Buck ja Ernest Hemingway.

R. Nixon ei karda kriisi

WASHINGTON — Ühendriikide president Richard Nixon ütlõdi, et Ühendriikides ei ole ondata suuri majandusliikke tagasiõõkening et kiesoler aasta kujuneb heaks aastaks.

President märkis, et kuigi Ühendriikide tõõtuta arv moodustab 4,2 protsenti tõõjõ koguarvust ei ole see protsent siiski veel ohtlik ning ei vihja majandusliikule depressioonile.

Lühiteated Ameerikast

● President Richard Nixon esitab Kongressile seaduseelnõu, millega sisse seatakse range kontroll lõõkeainete valmistamise ja müügi üle, et tõkestada ülemaaliselt leviivat äride ja asutuste pommitamist pahempoolsete poolt.

● Gallupi ringküsimisel selgus, et Alabama end. kubernerii ja viimaste valimiste presidendikandidaadil George Wallacel on ameerikaliste hulgas 21 prots. poolehoidjad. President Nixonil on praegu 54 prots. ja end. asepresidendil Humphreyl 34 prots. häälteid.

● Immigratsioonikiüsimuste kõrgem kohus kinnitas immigratsiooni asutise otsuse, mille põhjal USA-st valja saadetakse Georgia osariigi 26-a. elanik Glenn Jolley, kes sõjavõõteeelnõusest kõrvalehoimiseks põgenes Kanadasse, loobus seal USA kodakondsusest, kuid tuli tagasi kodumaale.

● President Richard Nixon seletas, et valitsusel poolt tarvitusele võetavae abinõude tõttu tuleb inflatsioonile lõpp ilma et see väljale kutsuks majandusliku tagasilõõgi, retsessioni.

● Tööminister George Shultz rõhutas, et ameerika kaubatarvistajad peaksid rohkem arvestama ameerika töölisega, kelle tõõkohad lähevad kaduma välismaalt sissetoodavate kaupade ostmise tõttu.

Tööpuudus Inglismaal

LONDON — Inglismaal on tõõtute arv viimaste nädalate jook sul pidevalt kasvanud. Valitsuse andmetel on Inglismaal registreerinud 624.303 tõõtõõtolist, mis on suurimaks tõõnõõlisest arvuks 1963. aasta märtsist saadik.

● Venetsuelas elunev Juta Cucsinis vihjis kõilas New Yorgis. Ta elab ahiliselt Caracasest.

Teater Borási ja Göteborgi

Stockholmi Eesti Teater esitab A. H. Tammsaare "Elu ja armastuse" A. Särevi dramatiseeringus ja Lensi Rõõmeri lavastuses.

Lavakujundus: Olev Mikiver, kostüümid: Lydia Viidas-Tõtso.

Kaastegevad: Agnes Lepp, Helju Mängel, Epp Lohk, Elo Rähn, Lydia Viidas, Edmar Kuus, Väino Konga jt.

Göteborgis toimub etendus äsup. 25. aprl. kell 19 Munkebäckli gümnaasiumis.

Borásis pühap. 28. apr. kell 15 Tekniska gümnaasiumis Sven Eriksoni platsil.

Kasutas "auku" rootsi seaduses

JO on kontrollinud, kas politseiniik Maidazivili eksis ühendusses kõmutõõdanud Stockholmi naisarsti lahkumisega välismaale pärast selle, kui ta vastu kohtus esitati süüdistus valedeklaratsioonni pärast maksustamisel 700,000 kroonl ulatuses.

Tulemus oli eitav. Teade kohtuprotsessi alustamisest, s.o. kohtukutse ei jõõdnud kunagi arstini, kes mehe tõõtuse järele oli sõõtnud Kanadasse. Politsei sai kohtukutse edasiandmiseks viis päeva enne kui aegus 1965 a. deklaratsioon. Ametnikud oild kohe käinud arsti kodus ja perekonna suvituskohas.

Soome olümpia küla Eestisse?

Seoses venelaste esildisega rahvusvahelisele olümpiakomiteele 1976 aasta olümpiaadi korraldamiseks Moskvas, milline otsustaseks hiljemalt, on soomlased juba planeerima hakanud võimalikuks N. Liidu olümpiaadiks.

Tampere "Aamulehti" kirjutab, et Helsingi spordiringkondades diskuteeritakse võõnalust Moskva olümpiaadi puhul viin oma olümpiaküla ja ettevalmistused Tallinna, kus venelaste kava kohaselt toimuksid purjetamisvõistlused.

Läänemaailmas on kaheldud Moskva olümpiamängudes, kuna KGB-l võib rahuldusi olla hiigelturistide voolu kontrollimisega.

● Stockholmis sündis arhitekt Heikki Niilendile ja fil. mag. Tiina Savinguile poeg.

Leinateateid

Ebers achis, L.-Saksamaal suri 7. märtsil Nikolai Krehov, sünd. 7. dets. 1911 Rakvereas.

†

Armast sõpra

Ernst Munak'it

mälestavad leinas

ELMAR KOLD

JÜRI RAASTAS

perekondadega